

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

จีนล่องการครบ 60 ปีของการตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างยิ่งใหญ่ แต่ที่น่าแปลกใจก็คือไม่มีประชาชนจีนธรรมดาเข้าร่วมแม้แต่คนเดียว และห้ามการเฉลิมฉลองในสถานที่อื่นๆ ด้วย เหตุใดจึงเป็นการฉลองลักษณะพิเศษเช่นนี้ คำตอบโยงใยกับปัญหาภายในของจีนอย่างน่าสนใจ

ในการฉลองครบ 50 ในปี 1999 มีการแสดงขบวนแสนยานุภาพเหมือนเช่นปีนั้นเพื่อเป็นข้อมูลให้นักวิเคราะห์ทางทหารจากต่างชาติและในประเทศได้เห็น แต่ครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญบอกว่าทางการจีนต้องการแสดงแสนยานุภาพให้คนในประเทศเห็นมากกว่า คำถามก็คือทำไมถึงเน้นในประเทศ

ในวันนั้น ประธานาธิบดี Hu Jintao ใส่เสื้อปิดคอสไตล์ เหมา เจ๋อตง นั่งรถตรวจแถวทหารเหมือนที่เคยทำมา โดยแสดงระบบอาวุธใหม่ 52 ระบบ ในขณะที่เครื่องบิน 151 ลำบินผ่าน แดมมี ICBM (ซีปนาวุธข้ามทวีป) 12 ตัว และซีปนาวุธ Dongfeng 21 c ซึ่งต่อสู้เครื่องบินได้อย่างยอดเยี่ยมอยู่ในขบวนอาวุธเหล่านี้ ทั้งหมดไม่มีอะไรใหม่เพราะนักวิเคราะห์ทราบกันดีอยู่แล้วว่าจีนมีอะไรในคลังแสงบ้าง

ที่น่าสังเกตก็คือมีหน่วยต่อสู้พิเศษใหม่มาแสดง นั่นก็คือหน่วยตำรวจติดอาวุธพร้อมเครื่องมือปราบจลาจล ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าได้เป็นเครื่องมือช่วยรัฐในการปราบปรามการลุกฮือที่ Xingjian เมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมาและที่เบตในเดือนมีนาคม 2008

ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ว่างานนี้เป็นโชว์สำหรับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ 75 ล้านคนที่ควบคุมภาครัฐและกำกับควบคุมทหารด้วยวารสารของจีน People's Liberation Army พูดชัดเจนในเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมาว่าขบวนพาเหรดในวันนี้คือการแสดง “ความสามารถของพรรคในการที่จะปกครอง” หัวข้อของการพาเหรดครั้งนี้คือพรรคคอมมิวนิสต์ทำให้ประเทศจีนเข้มแข็ง ร่ำรวยยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคสามารถดูแลควบคุมประเทศได้เป็นอย่างดี

สรุปก็คือวันชาติปีนี้ซึ่งมีความสำคัญเพราะเป็นการครบ 5 รอบตามประเพณีจีน แต่ที่แปลกกว่าทุกปีตรงที่แสดงให้คนจีนเห็นว่าพรรคยังสามารถปกครองประเทศได้เป็นอย่างดี และภายใต้ระบบที่เป็นอยู่ ถ้าใคร “หือ” ก็อาจมีปัญหาก็ได้

สาเหตุที่ทางการจีนส่งข้อความอย่างนี้ก็เพราะเป็นที่ชัดเจนว่าผู้บริหารพรรคที่กำลังปกครองอยู่กำลังเคลื่อนทางไกลไปจากคนจีนที่ตนเองปกครองมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในหมู่คนจีนรุ่นใหม่ ทางการณ์จวันวิตกว่าจะมีความไม่สงบ หรือเกิดการประท้วงมากยิ่งขึ้นในประเทศ ตัวเลขที่ทราบกันก็คือมีการประท้วงเล็กๆ เกิดขึ้นนับเป็นร้อยเป็นพันครั้งใน

จีนฉลองใหญ่อย่างไร้ประชาชน

หลายพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ทางไกลในรอบปีที่ผ่านมา แต่ทางการจีนไม่ต้องการให้โลกรู้

เมื่อประเทศร่ำรวยขึ้น ผู้คนมีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ ก็ย่อมต้องการเสรีภาพทางการเมืองไปด้วย ส่วนหนึ่งของคนเหล่านี้ไม่ปรารถนาที่จะมีพรรคเดียวครองประเทศ คนรุ่นใหม่อยากเห็นมีหลายพรรคแข่งขันกันเหมือนในเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ที่อยู่ใกล้ๆ ซึ่งสิ่งนี้พรรคคอมมิวนิสต์จีนยอมไม่ได้เป็นอันขาด

ถึงแม้จะรู้ว่าสถานการณ์ของการปกครองให้เรียบร้อยดังปรารถนาเช่นนี้จะอยู่ไปตลอดไม่ได้ในโลกของข้อมูลข่าวสารปัจจุบันและความต้องการของประชาชนที่สูงขึ้นและหลากหลายมากขึ้น พรรคตระหนักดีถึงปัญหา

แต่ก็ต้องการให้เป็นเช่นนี้ไปให้ยาวนานที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ด้วยเหตุนี้แหละ จึงไม่ยอมให้คนจีนเดินทางตามปกติได้เข้าร่วมในการเฉลิมฉลองที่เทียน อัน เหมิน แม้แต่คนเดียว ในการฉลองครั้งนี้ไม่มีคนจีนถือธงโบกริมถนนเฉียดยานที่นำไปสู่จัตุรัสเทียน อัน เหมิน ประชาชนจะถูกกันให้ห่างออกไปจากสถานที่จัดงานด้วยตำรวจและอาสาสมัครมากกว่า 1 ล้านคนเพื่อสร้างความมั่นคงและปลอดภัยสูงสุดอย่างไม่เคยมีมาก่อนสำหรับการฉลองครั้งนี้

ยิ่งไปกว่านั้นทางการจีนจองห้องโรงแรมทุกแห่งที่ทันสมัยที่จะทำให้อยู่ใกล้ขบวนพาเหรด คนจีนที่มีบ้านอยู่ใกล้เส้นทางพาเหรดก็ถูกห้ามมองผ่านหน้าต่าง และห้ามไม่ให้มีแขกมาพักที่บ้านด้วยในช่วงเวลานี้

เฉพาะแซกกับเชิญพิเศษและแขกต่างประเทศเท่านั้นที่เห็นการพาเหรดสวนสนาม คนจีนจะไม่ได้เห็นการสวนสนามครั้งนี้ด้วยตาตนเอง จะเห็นแต่ภาพถ่ายทอดสดจาก CCTV เท่านั้น ทั้งหมดนี้เพื่อความเรียบร้อยอย่างที่เตรียมการมาอย่างดี จีนไม่ต้องการความไม่เรียบร้อยหรือการประท้วงแต่อย่างใดทั้งสิ้นที่จะทำให้ภาพของ “พรรคควบคุมและปกครองได้”

นักวิเคราะห์เชื่อว่าทางการจีนหวาดวิตกเรื่องการจะปกครองไม่ได้ในอนาคตต่อมาก George Friedman นักวิเคราะห์ทางการทหารและการเมืองที่มีชื่อเสียงแห่งเว็บไซต์ Stratfor เขียนไว้ในหนังสือ The Next 100 Years ว่าจีนนั้นโดยแท้จริงแล้วเป็น “เกาะ” กล่าวคือฝั่ง

ตะวันออกติดทะเล แต่ฝั่งตะวันตกของจีนล้วนเป็นทะเลทราย ภูเขา ส่วนเหนือติดมองโกเลีย รัสเซีย ส่วนทางใต้ก็ติดเวียดนามมา ซึ่งเป็นภูเขาไม่สามารถเดินทางได้สะดวก ดังนั้น จึงเสมือนถูกรายล้อมด้วยอุปสรรคในการเดินทางติดต่อ ความเจริญจึงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มเมืองที่ติดฝั่งทะเลตะวันออก เช่น เซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง กวางตุ้ง ฯลฯ

ประชาชนจีนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ไม่ห่างจากชายฝั่งเกิน 1,000 ไมล์ โดยมีประชาชนคับคั่งในพื้นที่ 1/3 ของประเทศ ในขณะที่พื้นที่อีก 2/3 นั้นมีประชาชนอยู่น้อยมาก ความแตกต่างของฐานะทางเศรษฐกิจตามพื้นที่เช่นนี้ของจีนมีมานานแล้ว และยิ่งแตกต่างมากยิ่งขึ้นนับตั้งแต่ เต็ง เสี่ยว ผิง เปิดประเทศในปี 1978

Newsweek ฉบับล่าสุด 5 ตุลาคม 2009 บอกว่าผู้ปกครองจีนปัจจุบันแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่ม Populists กับกลุ่ม Elitists ซึ่งต่างแข่งแกร่งพอกัน 2 กลุ่มนี้กำลังสู้กันในการชิงตำแหน่งใหญ่ๆ ของพรรค

กลุ่ม Populists คือกลุ่มของ Hu Jintao

น้ำจิ้มอาหารสมอง

A wise man fights to win, but he is twice a fool when has no plan for possible defeat

(Louis L' Amour 1908-1988)

คนฉลาดต่อสู้เพื่อให้ชนะ แต่เขาจะเป็นคนเขลาอย่างยิ่งหากไม่มีแผนการสำหรับความเป็นไปได้ในการแพ้

และนายกรัฐมนตรี Wen Jiabao ซึ่งต้องการสร้างความสมดุลระหว่างคนรวยริมฝั่งทะเลกับคนจนในทางตะวันตก ต้องการพัฒนาความมั่นคงของระบบสวัสดิการของรัฐ มีนโยบายรักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

ส่วนกลุ่ม Elitists คือพวกลูกหลานของคนใหญ่คนโตที่ปกครองประเทศจีน พวกนี้ต้องการพัฒนาฝั่งทะเลตะวันออกให้รวยยิ่งขึ้น โดยเน้นการเจริญเติบโตและการค้าเสรี

ท่ามกลางการแข่งขันของสองกลุ่มนี้ คนยากจนในทางตะวันตกก็ยังมีฐานะแตกต่างจากคนรวยทางตะวันออกยิ่งขึ้นทุกปี ความไม่พอใจก็มีมากขึ้นจากประชาชนแถบนั้น ส่วนคนจีนทางตะวันออกที่ไม่รวยก็ไม่พอใจการปกครองด้วยพรรคเดียว มีการจับผู้เห็นตรงข้ามขังคุก มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการใช้อินเตอร์เน็ต มีการกีดกันการรับรู้ข่าวสารระหว่างคนในประเทศและต่างประเทศ ฯลฯ

ภาพข้างนอกดูสวยหรูและยิ่งใหญ่ แต่จีนก็เหมือนสิ่งอื่นๆ ในโลก สิ่งที่เห็นกับสิ่งที่จริงไม่จำเป็นต้องตรงกันเสมอไป เป็นหน้าที่ของผู้รับสารจะต้องกลั่นกรองให้ดีเพื่อให้ได้รับความจริง (truth) ไม่ใช่ข้อเท็จจริง (facts) เท่านั้น ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง

- มี** คำไม่มากนักในภาษาอังกฤษที่เอาไปจากภาษาจีน ในจำนวนนี้มี 4 คำ
- (1) Kowtow หมายถึง การแสดงความคารวะซึ่งมีความหมายไปทางลบคือมากเกินไป
 - (2) Typhoon หมายถึง ไต้ฝุ่น
 - (3) Mah-jong หมายถึง ไพ่นกกระจอกซึ่งไม่เล่นด้วยแผ่นกระดาด เป็นที่นิยมในโลกตะวันตกมากถึงแม้จะเป็นอักษรจีนก็ตาม
 - (4) Kumquat หมายถึง ผลไม้ลูกเล็กๆ สีส้ม ขนาดเท่าหัวแม่มือ

- มี** คำภาษาละตินที่ใช้กันมากในภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้
- (1) E Pluribus Unim (ปรากฏบนเหรียญของสหรัฐอเมริกา) หมายถึง out of many, one (“หนึ่ง” ซึ่งมาจากหลากหลาย หรือความอันหนึ่งเดียวกันถึงแม้จะมาจากความหลากหลายก็ตาม)
 - (2) Pro Tempore หมายถึง For the first time
 - (3) Alma mater หมายถึง Fostering mother หรือแม่ที่เลี้ยงดูมา มักหมายถึงมหาวิทยาลัยที่เรียนจบมา
 - (4) Cum laude หมายถึง with praise หรืออย่างน่าสรรเสริญ มักเกี่ยวพันกับปริญญา ซึ่งหมายถึงเกียรติคุณ
 - (5) Ipso facto หมายถึง by the very fact
- เมื่อเห็น “c.” หรือ circa เขียนอยู่หน้าวันที่ หมายถึง “ประมาณ”**